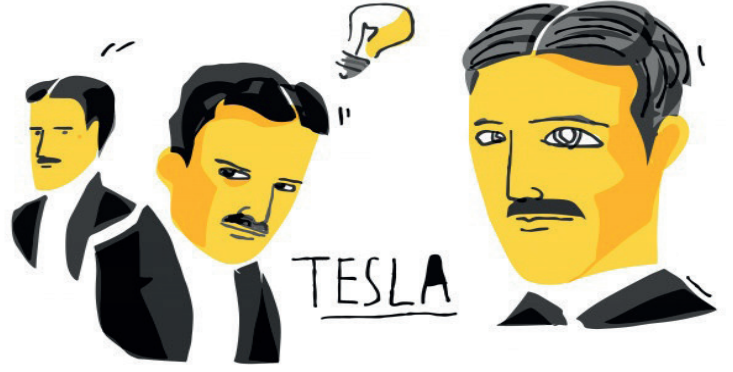

NIKOLA TESLA

Nikola Tesla, 10 Temmuz 1856 yılında Hırvatistan sınırındaki Smiljan'da dünyaya geldi. Annesi okuma yazma bilmemesine karşın, halk arasında pratik ev gereçleri mucidi olarak bilinirdi. Annesine göre Nikola, yaratıcı dahi olmaya adaydı. Babası her zaman papaz olmasını istiyordu. Tesla'nın hayali ise mühendislikti. Annesinin de desteğine sahip olan Tesla, fizik ve matematikte bilgisini arttırırken Graz'daki Politeknik okuluna girdi ve Prag Üniversitesi'nde eğitimine devam etti. Tesla, kısa süre içinde birçok dili çok iyi konuşmaya başladı.

Tesla, çalışma hayatına girdikten sonra, karmaşık objeleri algılama ve aklında tutma konusunda-ki üstün yetenekleri ile dikkat çekmeye başladı. Bu sırada alternatif akım sayesinde elektriğin çok uzak mesafelere kayıpsız taşınabileceği fikrini açıkladı. Tesla dünyanın ilk hidroelektrik santralının de mucidiydi. Niagara Şelalesi'nin üzerinde kurulu olan ilk hidroelektrik santral, "Tesla" imzasını taşıyordu. Nikola Tesla uzaktan kumanda sistemini bir araca uygulayan ilk kişidir. 1 metrelik bir tekneyi uzaktan kumanda ile yüzdürmüştür. Ömrü boyunca 800 icadın patentini almıştır. Fakat ekonomik ve psikolojik sıkıntıları yüzünden bu icatlar yaşamında gerekli değeri görmemiştir.

Nikola Tesla, 7 Ocak 1943 tarihinde 86 yaşındayken Amerika'da bir otel odasında hayata gözlerini yummuştur.

 Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Nikola Tesla nerede doğdu?

2. Nikola Tesla'nın annesi halk arasında ne olarak biliniyordu?

3. Nikola Tesla hangi üniversitede okumuştur?

4. Nikola Tesla'nın hayalindeki meslek aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Doktor
- B. Mühendis
- C. Öğretmen
- D. Mimar

5. Nicola Tesla hangi alanda çeşitli buluşlara imza atmıştır?

- A. Sağlık
- B. Elektrik
- C. Müzik
- D. Dil

"-de" "-da" bağlacı daima ayrı yazılır. Hal eki olan "-de, -da, -te, -ta" ise sözcüğe bitişik yazılır. "de, da" bağlacıyla "-de,-da,-te,-ta" ekleri birbiriyle karıştırılmamalıdır. Pratik olarak birbirinden şu şekilde ayırt ederiz: Cümle içerisinde cümleden "de"yi çıkartırız, eğer cümle yapısında bir bozukluk olmuyorsa o "de" bağlacıdır. Cümle yapısı bozuluyorsa o "de" bulunma durum ekidir.

→ Kapiyı da kapatacağım (Kapiyı kapatacağım.) Burada "-da" ekini çıkardığımız zaman cümle anlamı değişmiyor. Burada "-da" eki bağlacıdır.

→ Parkta oyunlar oynadır. (Park oynadık.) Burada "-ta" ekini cümleden çıkardığımız zaman anlam değişiyor. Burada "-da" bulunma ekidir.

→ "de" ekinin veya bağlacının yazımıyla ilgili tabloyu örnekteki gibi dolduralım.

	Cümleler	Ek	Bağlaç	Doğru	Yanlış
1.	Bana hediye de mi aldın?		✓	✓	
2.	Bahçede çok güzel meyveler var.				
3.	Okul da bizim eve çok uzak.				
4.	Ağaç ta birçok kuş var.				
5.	Düğünde hep beraber halay çektik.				
6.	Türkiye de dört mevsim yaşanır.				
7.	O sinemaya babamda gitmiş.				
8.	Kalede, Hasan var.				
9.	Bu ürünler de kampanyaya girmiş.				
10.	Yazlıkta tüm eşyalarımızı unutmuşuz.				
11.	Orman da kaybolan sen miydin?				
12.	Türkçe'de, Matematik kadar zordu.				
13.	Kaan'ın da ayakkabısı yırtılmış.				
14.	Bilgisayar da birçok dosya var.				

→ Aşağıdaki boşlukları yazım kurallarına uyarak "de, da" ile tamamlayalım.

☀ Bence Aslı..... yüksek not alacak.

☀ Yarın parka saat dokuz..... geleceğim.

☀ Araba..... su var mı?

☀ Bütün eşyalarım ev..... kalmış.

☀ Bu oyun..... sen de var mısın?

☀ Ana yol..... yürürken dikkatli olmalısın.

☀ Hasan..... bizimle beraber gelecek.

☀ Ev..... bir çok yemek var.

☀ Balık..... yumurta kadar sağlıklıdır.

☀ Sonbahar..... yaz kadar sıcak geçti.

☀ Bu derse..... çalışmamış.

☀ Ezgi..... buradan ayrıldığına üzüldü.

Cümlelerde geçen “-ki”, bağlaç ya da ek olabilir. Ek olan “-ki” bitişik yazılır. Bağlaç olan “ki” ise ayrı yazılır. Pratik olarak birbirinden şu şekilde ayırt ederiz: “ki” ekinde sonra bulunduğu kelimeye “-ler” ekini getirdiğimiz zaman kelime anlamını kaybetmiyorsa ektir ve bitişik yazılır. Anlamını kaybediyorsa bağlaçtır ve ayrı yazılır.

Örnek:

- Sen ki onun her zor anında yanında oldun. (Sen ki den sonra -ler ekini koydumuz zaman kelime anlamını kaybediyor . Burada -ki bağlaçtır.)
- Çantadaki su dökülmüş. (Çantadaki kelimesinden sonra -ler ekini getirdiğimiz zaman kelime anlamını kaybetmiyor. Burada -ki ektir.)

Aşağıdaki cümleleri -ki eki veya ki sözcüğünden uygun olanı ile tamamlayalım.

- Dün akşam..... film çok güzeldi.
- Ayağında..... ayakkabı çok güzelmiş.
- Evde..... çalışmanı getirmeyi unutma.
- Odada..... ışığı yine söndürmemişsin.
- Çalışmıyor..... yüksek not alsın.
- Bir baktım..... orada yok.
- Eve geldim..... bir de ne göreyim.
- Kitap oku..... ufkun genişlesin.
- Yolda..... taşlar çok tehlikeli.
- Geçen gün..... yemek çok güzeldi.
- Satrançta..... şansım çok yüksekti.
- Perdede..... deseni gördün mü?

Aşağıdaki dairelere “ki” eki veya bağlacının yazımı doğruysa (D), yanlışsa (Y) yazalım.

☐ Ağacın dalında ki kuş gitmiş.

☐ Bizimkiler bugün geç gelecek.

☐ Çantamdaki defteri bulamıyorum.

☐ Koltuktaki yastığı sen mi aldın?

☐ Biliyorsunki yarın sınav var.

☐ Elindeki yaralar yok olmuş.

☐ Bir şey biliyordu ki konuşuyordu.

☐ Ocakta ki yemek pişmedi.

☐ Tut ki yarın okula gelmedim.

☐ Öyle ağır konuştu ki çok üzüldüm.

 Aşağıda altı çizili sözcüklerden gerçek anlamıyla kullanılanların önündeki kutuyu örnekteki gibi işaretleyelim.

Ali arkadaşlarına çok <u>sıcak</u> davrandı.	
Bu <u>sıcakta</u> senle parka gelemem.	X

<u>Koyu</u> bir sohbeta dalmışlardı.	
Neden bu kadar <u>koyu</u> renk aldın?	

Bu kadar <u>ince</u> ip hemen kopar.	
Arkadaşını <u>inceden</u> işliyordu.	

Bu şey beni çok <u>derinden</u> etkiledi.	
Yeni yaptıkları havuz çok <u>derinmiş</u> .	

Bu kadar <u>ağır</u> yükü taşıyamazsın.	
Bu <u>ağır</u> yükü nasıl yaşayacak?	

Yıllarca ablasının <u>kanatları</u> altında yaşadı.	
Bu kuşun <u>kanatları</u> çok uzun.	

 Aşağıda altı çizili sözcüklerden mecaz anlamıyla kullanılanların önündeki kutuyu örnekteki gibi işaretleyelim.

Çok <u>keskin</u> bir zekaya sahipmiş.	X
Bıçak öyle bir <u>keskin</u> ki inanamazsın.	

Oyuna çağırmadığınız için çok <u>kırıldım</u> .	
Telefonunu yine mi <u>kırdın</u> .	

Çantayı okula <u>boş</u> getirmiştir.	
<u>Boş</u> bakışların beni korkutuyor.	

Saati unutunca biletlerimiz <u>yandı</u> .	
Yemeği ocakta unutunca <u>yanmış</u> .	

Yaptığım kule "pat" diye <u>yıkıldı</u> .	
Seni böyle görünce <u>yıkıldım</u> .	

Bir gülünce otuz iki <u>dişi</u> gözüküyor.	
Bu maçta rakibimiz bayağı <u>dişliydi</u> .	

 Aşağıdaki terim anlamlı sözcüklerin ilgili oldukları alanları işaretleyelim.

Sözcük	Matematik	Futbol	Fen bilimleri	Türkçe	Coğrafya
Penaltı					
Gezegen					
Nokta					
Yazım Kuralları					
İklim					
Korner					
Rüzgar					

 Aşağıdaki kısaltmalardan doğru yazılanların yıldızını yeşile, yanlış yazılanların yıldızını kırmızıya boyayalım.

	eczane
	ecz.

	Çukurova Üniversitesi
	ÇKÜ

	İngilizce
	İng.

	Türk Dili
	Tü. D.

	litre
	l

	avukat
	avu.

	Şeker Sokak
	Şe. Sok.

	Koca Mahallesi
	Koca Mah.

	albay
	alb.

	sıfat
	sf.

	hastane
	hst.

	apartman
	aprt.

 Aşağıda verilenlerin kısaltmalarını yazalım.

Türk Hava Kurumu
.....

Türkiye Cumhuriyeti
.....

Türk Dil Kurumu
.....

kilometre
.....

gram
.....

profösör
.....

Milli Eğitim Bakanlığı
.....

sokak
.....

cadde
.....

apartman
.....

Mersin Üniversitesi
.....

doktor
.....

 Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerin altını çizelim.

Sık sık bahçeye gidiyoruz.

Dün herkes koş koş eve gitti.

Kardeşimin akıllı uslu olduğunu söylerler.

Babam akşamları eve yorgun argın gelir.

Mutlu mesut evimizde yaşıyoruz.

En önemli şey sağlık sıhhatir.

Az çok bahçe işlerinden anlıyorum.

Bu evde acı tatlı birçok anımız oldu.

Düş kalka yürümeği öğrenecek.

Bu saatte burada tek tük insan olur.

Abuk sabuk işlerle uğraşmayı bırak.

İngilizce'yi çat pat öğrenmiş.

 Aşağıda verilen ikilemelerle cümle kuralım.

VIZIR VIZIR

eciş bücüş

cümbür cemaat

eğri büğrü

yarım yamalak

er geç

ses seda

1.

Ayşe 12, annesi 39, babası 47, kardeşi ise 9 yaşındadır. 13 yıl sonra Ayşe ve ailesinin yaşları toplamı kaç olur?

Çözüm:

2.

Hasan her gün bir önceki gün yaptığı koşudan 250 metre daha fazla koşuyor. İlk gün 450 metre koşan Hasan, beşinci gün kaç metre koşmuştur?

Çözüm:

3.

6,9,5,8 rakamlarıyla oluşturulacak dört basamaklı en büyük çift sayı ile dört basamaklı en büyük sayının toplamı kaçtır?

Çözüm:

4.

Babam bir beyaz eşya mağazasından 1250 TL'ye çamaşır makinesi, 1985 TL'ye buzdolabı ve 1125 TL'ye fırın aldı. Babamın bu üç ürüne ödediği toplam para kaç TL'dir?

Çözüm:

5.

"Bir Ağaçta Sen Dik" kampanyasına birinci okul 3850, ikinci okul 1258 ağaç dikerek katkı sağlamıştır. Bu kampanyada iki okulun diktiği ağaç sayısı kaçtır?

Çözüm:

6.

Bir fabrikada günde 1125 ayakkabı, 2500 terlik ve 650 kazak üretiliyor. Bu fabrikada bir günde üretilen toplam ürün kaç tanedir?

Çözüm:

1.

İstanbul'dan, Adana'ya giderken dinlenme tesisine kadar 385 km, dinlenme tesisinden sonra 485 km yol aldık. İstanbul ile Adana arası 1250 km olduğuna göre kaç km yolu-muz kalmıştır?

Çözüm:

2.

Bir kütüphane bulunan 2585 kitaptan birinci gün 967 kitap, ikinci gün 888 kitap okunmak için ödünç alınmıştır. Bu kütüphanede son durumda kaç kitap kalmıştır?

Çözüm:

3.

Beş basamaklı en büyük çift sayı ile dört basamaklı en büyük tek sayı arasındaki fark kaçtır?

Çözüm:

4.

Babam 2020 yılında 62 yaşında olduğuna göre babamın doğum yılı kaçtır?

Çözüm:

5.

Bir yağ fabrikası bir ayda toplam 22345 kg yağ üretiyor. Bu fabrikanın ürettiği yağlardan 12235 kg ayçiçek yağı, 4525 kg tereyağıdır. Buna göre bu fabrika diğer çeşit yağlardan kaç kg üretmiştir?

Çözüm:

6.

Dedemin bahçesinden bir yılda toplam 5656 elma, kayısı ve kiraz toplanıyor. Elma 1250 kg, kiraz ise elmadan 450 kg eksik toplan-
dığına göre dedemin bahçesinden toplanan kayısı kaç kg'dır?

Çözüm:

1.

Merve bir yılda 3850 lira para topluyor. Topladığı paradan kendisine 1200 liraya telefon, kardeşine 985 liraya tablet ve annesine 1750 liraya bulaşık makinesi almak istiyor. Bu üç ürünü almak isteyen Merve'nin kaç lira daha toplaması gerekir?

Çözüm:

2.

Cumhuriyetin ilan ediliği yıldan 35 sene sonra doğan babamın şu anki yaşı kaçtır?

Çözüm:

3.

Bir toplama işleminde birinci toplanan 8578, toplam ise 17858'dir. Bu toplama işlemindeki ikinci toplanan kaçtır?

Çözüm:

4.

Abim evine 3850 liraya çamaşır makinesi, çamaşır makinesinin fiyatından 1250 lira eksik fiyata televizyon almıştır. Abimin bu iki ürüne ödediği fiyat kaç liradır?

Çözüm:

5.

Bir konserde 1450 bayan seyirci vardır. Erkek seyirciler ise bayan seyircilerden 650 eksik sayıda ise bu konserdeki toplam seyirci sayısı kaçtır?

Çözüm:

6.

Bir beyaz eşya bayisi birinci ay 4858 ürün satmıştır. Bu bayi birinci ay sattığı üründen 450 fazlasını ikinci ay, 785 eksikliğini üçüncü ay satmıştır. Bu bayinin üç ayda sattığı ürün sayısı kaçtır?

Çözüm:

Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapalım.

Bn.	Yz.	O.	Br.
	3	4	8
			5
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	4	7	8
			5
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	9	1	5
			9
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	7	5	4
			6
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	5	1	7
			3
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	7	8	6
			3
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	4	7	9
			2
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	8	8	9
			9
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	1	3	7
			6
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	5	9	0
			8
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	1	7	6
			7
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	5	6	7
			3
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	2	1	8
			9
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	5	4	9
			6
X			
----	----	----	----

Bn.	Yz.	O.	Br.
	8	4	9
			8
X			
----	----	----	----

 Aşağıda verilen çarpma işlemlerini yapalım.

$$\begin{array}{r} 965 \\ \times 22 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 422 \\ \times 35 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 254 \\ \times 40 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 336 \\ \times 38 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 858 \\ \times 79 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 125 \\ \times 99 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 446 \\ \times 30 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 875 \\ \times 63 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 555 \\ \times 88 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 455 \\ \times 12 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 745 \\ \times 78 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 678 \\ \times 46 \\ \hline \\ \hline \\ + \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

 Aşağıdaki çarpma işlemlerini yapalım. Sonuçları tablodan bulalım. İşlemin harfini tabloda uygun yere yazarak şifreyi çözelim.

$$\begin{array}{r} 325 \\ \times 48 \\ \hline \end{array}$$

(E)

$$\begin{array}{r} 446 \\ \times 19 \\ \hline \end{array}$$

(A)

$$\begin{array}{r} 750 \\ \times 25 \\ \hline \end{array}$$

(K)

$$\begin{array}{r} 129 \\ \times 99 \\ \hline \end{array}$$

(R)

$$\begin{array}{r} 440 \\ \times 37 \\ \hline \end{array}$$

(S)

$$\begin{array}{r} 750 \\ \times 95 \\ \hline \end{array}$$

(M)

$$\begin{array}{r} 645 \\ \times 19 \\ \hline \end{array}$$

(E)

$$\begin{array}{r} 750 \\ \times 22 \\ \hline \end{array}$$

(L)

$$\begin{array}{r} 470 \\ \times 79 \\ \hline \end{array}$$

(A)

$$\begin{array}{r} 185 \\ \times 26 \\ \hline \end{array}$$

(K)

$$\begin{array}{r} 500 \\ \times 25 \\ \hline \end{array}$$

(K)

$$\begin{array}{r} 740 \\ \times 64 \\ \hline \end{array}$$

(I)

$$\begin{array}{r} 878 \\ \times 62 \\ \hline \end{array}$$

(Y)

$$\begin{array}{r} 950 \\ \times 22 \\ \hline \end{array}$$

(A)

$$\begin{array}{r} 185 \\ \times 19 \\ \hline \end{array}$$

(A)

$$\begin{array}{r} 652 \\ \times 23 \\ \hline \end{array}$$

(Ç)

8474	18750	16500	37130
○	○	○	○

4810	20900	12771	3515	54436	47360
○	○	○	○	○	○

16280	12255	14996	71250	15600	12500
○	○	○	○	○	○

➔ Verilen kelimeleri uygun boşluklara yazarak cümleleri tamamlayalım.

yön	ana	doğu	güney
kuzey	pusula	güneydoğu	ara

- ♥ Güneye zıt olan yöndir.
- ♥ Batı yönlerden bir tanesidir.
- ♥ Güneş sabahın ilk saatlerinde yönünde olur.
- ♥ ara yönlerden birisidir.
- ♥ Bir yerin başka bir yere göre konumuna denir.
- ♥ Kuzeybatı yönlerden bir tanesidir.
- ♥ Ülkemizde cami minarelerinin kapıları yönünü gösterir
- ♥ en güvenilir yön bulma yöntemidir.

➔ Aşağıda ifadeler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazalım.

- ☐ İnsanlar yönünü bulmak için yalnızca doğadan yararlanır.
- ☐ Navigasyon cihazları teknolojik yön bulma araçlarından biridir.
- ☐ Doğu, batı, kuzey ve güney ana yönlerdir.
- ☐ Yönler, Güneş'in doğuş ve batışına göre belirlenmiştir.
- ☐ Yüzümüzü Güneş'e döndüğümüzde sağ kolumuz doğuyu gösterir.
- ☐ Pusula en güvenilir yön bulma yöntemlerinden biridir.
- ☐ Ağaçların ve taşların yosunlu kısımları kuzey yönünü gösterir.
- ☐ Pusulanın renkli ucu her zaman kuzeyi gösterir.

→ Aşağıda verilen yön bulma yöntemleriyle nasıl yön bulunduğunu araştırarak yanına yazalım.

Karıncanın Yuvası

Güneş

Ağacın Yosunları

Pusulâ

Kutup Yıldızı

Kol Saati

Cami Minaresi

 Aşağıdaki tabloya sigara ve alkolün zararlarını örnekteki gibi yazalım.

SİGARA	ALKOL
Nefes almanın güçleşmesine neden olur.	Kullananlarda davranış bozukluğu görülür.
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----
-----	-----

 Aşağıdaki boşluklara verilen kelimelerden uygun olanları yazalım.

damar	zararlı	görme	araç	akciğer
bağımlılık	171	pasif	tahribata	kanser

- ★ Alkol geçici kaybına yol açar.
- ★ Alkol birçok türüne sebep olur.
- ★ Sigara bırakma hattı ALO'dir.
- ★ Sigaranın en büyük tahribata yol açtığı organ,dır.
- ★ Sigara içilen ortamda bulunan insanlar içici olurlar.
- ★ Sigara yapar, bireye hem maddi hem manevi zarar verir.
- ★ Sigarada nikotin başta olmak üzere birçok madde bulunur.
- ★ Sigara sertliğini hızlandırır.
- ★ Aşırı alkol insan psikolojisinde yol açar.
- ★ Alkollüken kullanmak hayati risklere yol açar.

 Verilen boşlukları altı çizili kelimelere göre örnekteki gibi dolduralım.

Mina is riding a horse

She is riding a horse.

Children are playing chess.

..... are playing chess.

Sezgin and Ela are riding a bicycle.

..... are riding a bicycle.

Kerem is reading a book.

..... is reading a book.

Melisa is doing homework.

..... doing homework.

Arda and Kemal are playing basketball.

..... are playing basketball.

 Aşağıdaki soruları verilen isimlere göre cevaplayalım.

Whose pencils are those?

.....

Whose eraser is this?

.....

Whose balls are they?

.....

Whose book is that?

.....

 Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde dolduralım.

Helin likes playing football her ball.

Mehmet likes read book.

Kenan and Helin likes playing chess.

There three pencil in the table.